

TỜ-KHAI CỦA ĐỨC HỘ PHÁP, GIÁO CHỦ ĐẠO CAO ĐÀI VỀ RUỘNG ĐẤT ĐẠO TẠI VÙNG THÁNH ĐỊA

Đất của Đạo từ Thiên-Thọ-Lộ cho tới chơn núi Điện-Bà, trước năm 1926 là nơi hoang-vu rừng-rậm.

Quyền Chánh-Phủ Pháp buổi nọ đã cho tư chủ khai-phá lập nghiệp hoặc với bằng-khoán tạm hay vĩnh-viễn. Song các chủ đất ấy chỉ chiếm đó mà thôi chứ không đủ sức khai-phá.

Chánh-Phủ Pháp đương nhiên có lẻ chán biết rằng Đạo và Chánh-Phủ buổi nọ là đối-thủ, nghịch hẳn cùng nhau triệt để. Không có một miếng đất nào khai-khẩn ra đặng và không có thẩm quyền của họ cho phép; không có một cây nào cốt ngã mà họ không quan-sát. Nếu không có phép là phạt vạ đủ đều.

Đã nhiều phen, họ lôi Bần-Đạo ra Tòa cũng vì lẽ ấy. Nội vụ mua đất, họ đã làm khó mọi mặt về việc sang bộ cho Bần-Đạo. Hễ họ ngó thấy tên của Bần-Đạo trong bất cứ việc gì hay văn-từ gì, họ cũng đều bác bỏ, hay là kiểm mọi lẻ gàng trở khó-khăn. Hại nỗi, tín-đồ bốn Đạo khi về nương bóng Đạo nơi Tòa-Thánh, phần nhiều là nghèo-nàn đói-khó, thiếu kẽ sinh-nhai, nên Bần-Đạo phải buộc mình tìm phương thế cho họ lập nghiệp và sanh-sống.

Nhiều khi họ xúi-giục những chú bán đất bán với một giá mắc mỏ gấp đôi ba lần giá thường-thức mà Bần-Đạo buộc mình phải mua đặng cho toàn thể bốn Đạo có thể định-cư vĩnh-viễn. Các phần đất đã mua đều chia cho họ làm tư-gia, tư-nghiệp chứ chưa hề bán lại cho họ bao giờ. Chánh-Phủ có thể minh-trá đặng hiểu rõ sự thật. Chỉ có phần đất của ông CAVIEALY gần sờ dâu bóng là của tín-đồ hùng mua mà thôi. Những đất địa nơi vùng Thiên-Hỉ-Động và Địa-Linh-Động đều là mua của tư-chủ với một giá mắc mỏ. Đất chưa khai-phá, còn hoang-vu rừng rú mà họ bán cho Bần-Đạo với một giá đến 200\$00 một mẫu. Nếu hôm nay còn lại những phần đất nào của tư-chủ còn giữ là phần đất mà họ đã gấp nhiều khó-khăn không thể bán đặng.

Bần-Đạo muốn nói nơi đây là cả vùng Thánh-Địa khai-phá thành khoảnh do công-nghiệp của toàn thể tín-đồ của Đạo hao công, tốn của đã quá nhiều mới đặng thành khoảnh hôm nay. Không có khoảnh đất nào không có lưỡi cuốc của họ đã xới, không có một gốc cây nào không bứng, không có ổ mối nào không đào. Họ gây dựng sự nghiệp với mồ-hôi nước mắt của họ.

Cả thảy sự nghiệp ấy trước kia có bằng khoán, có bộ làng, bộ quan đủ lè

và đã có quyền Chánh-Phủ cho bán nên họ mới được phép bán cho Bần-Đạo.

Bần-Đạo kể sơ lai-lịch các đất lớn của Thánh-Địa:

1/- Đất Nội-Ô Thánh-Địa và 50 mẫu gọi là 50 mẫu đất chợ Từ-Bi, nghĩa là 150 mẫu mua lại của người Pháp là ASPAR làm việc Sở Kiểm-Lâm, đương khởi khai-phá đặng trồng cao-su với giá tiền buối nợ là 90.000\$00. Đất này cũng còn rừng và do nơi đất Đạo khai phá thành khoảnh đặng cất Đền-Thánh.

2/- Đất Cực-Lạc của ông FRANCHINI người Âu, địa hộ 99 mẫu với giá 70.000\$00 do nơi ông Huyện NGUYỄN-NGỌC-THƠ mua 90 mẫu, còn Bần-Đạo mua 9 mẫu dựa theo đường vô ao-hồ. Ông NGUYỄN-NGỌC-THƠ là Thái-Đầu-Sư của Đạo. Người hứa mua đất ấy cho liền với đất Nội-Ô Thánh-Địa đặng mở rộng châu-vi Thánh-Địa. Cốt yếu là mua cho Đạo nên Bần-Đạo mới hùn mua 9 mẫu cho Chức-Sắc Thiên-Phong Hiệp-Thiên-Đài về hành Đạo lập nghiệp, nhưng để cho một mình ông NGUYỄN-NGỌC-THƠ đứng tên. Đất rừng ấy do nơi tay tín-đồ của Đạo khai-phá lập-nghiệp.

3/- 99 mẫu gần sở dầu bóng Thành-Bình Tây-Ninh của Đức Quyền Giáo-Tông mua cho bốn Đạo với số tiền trung bình mỗi mẫu là 50\$00, tổng cộng là 4.950\$00.

4/- 50 mẫu rừng gần chưn núi, của Đức Quyền Giáo-Tông và Bần-Đạo mua của một người Pháp (không nhớ tên) với giá 50\$00 mỗi mẫu, cộng chung là 2.500\$00 (tiền này nhằm vào lúc kinh tế khủng-hoảng, lúa chỉ bán với giá 0\$,30 một giã).

Ấy là những sở đất lớn mà Đạo đã mua và đều có làm giấy mua bán tại Notaire.

Còn những phần đất nhỏ từ 10 mẫu sấp xuống, như đất Bàu Cà-na 10 mẫu, do Bần-Đạo mua của ông PHẠM-VĂN-DÂY, Hương-Cả làng Hiệp-Ninh buổi nợ đã có bằng-khoán vĩnh-viễn và có bộ làng đóng thuế đã lâu (con của ông DÂY là ông PHẠM-VĂN-PHUÔNG đương kiêm Chức-Việc làng Hiệp-Ninh). Đất này cũng còn hoang-vu và do Đạo khai-khẩn thành khoảnh. Ông DÂY đóng thuế vì có huê-lợi đìa cá nơi đó sẵn có từ trước. Về những phần đất trọn vùng Thiên-Hỉ-Động và Địa-Linh-Động cùng những sở đất gần chưn núi đều là mua của tư chủ, hoặc có bằng-khoán tạm hay vĩnh-viễn ở nơi địa-hộ của Tỉnh. Tờ mua bán mỗi phần đều có làng thị-nhận đem cầu chứng cáo bộ và đóng bách-phần nơi Tòa-bố.

Khi khai-phá rừng 55, Chính-Phủ buộc trồng cây giá tỵ, song Bần-Đạo nghĩ rằng nếu trồng cây rừng thì huê-lợi tương lai của nó không bằng trồng cao-su, vì từ trước chỉ có người Pháp đặng phép trồng, còn người

Việt ta thì bị cầm hắn. Bần-Đạo ra lệnh cho người tu chơn Phạm-Môn tức là các nhà Tịnh, trông cao-su nơi đó đặng ...lối 300 mẫu để họ có thể sống và bảo-vệ thân tu của họ khỏi đi xin ăn của thiên-hạ. Phạm-Môn là phái tu-chơn của Đạo như Monastère và Couvents của Thiên-Chúa-Giáo.

Bần-Đạo còn cho tiếp-tục trông thêm cao-su trong các vùng đất trống mà không thể làm rẩy hay làm ruộng đặng.

Những giấy tờ và bằng-khoán, Chánh-Phủ Pháp buổi nọ đã tịch-thu khi đến bao-vây Tòa-Thánh, lấy trọn cả hồ-sơ chở 7 xe camione về Sai-Gon, mà không có một thứ nào trả lại. Bao nhiêu giấy tờ về bằng-khoán của Đạo đều bị tiêu-hủy.

Nếu còn giữ lại đặng một phần nào nơi tư-gia của tín-đồ về đất-địa cùng sổ bộ thì cũng bị Pháp lục-soát và tịch-thâu đương lúc gần bị đảo-chánh.

Theo công-bình, Chánh-Phủ Pháp là người chủ cầm các giấy-tờ điền-địa của toàn dân nơi tay, phải tự mình hiểu biết và tìm lấy.

Điều bất-công hơn hết là sau khi loạn-lạc giặc-giả tú-tung, lại buộc ép toàn dân phải khai và trình chứng-cớ cùng bằng-khoán thì thế nào dân còn nơi tay mà trình cho đặng. Trong cơn khói lửa giặc-giả chiến-tranh, nhà cửa sự nghiệp còn bị tiêu-hủy với ngọn lửa thất-đức bất-nhơn huống hổ là giấy thì làm thế nào mà giữ đặng.

Những đất địa của Đạo buổi trước, thực-dân Pháp muốn chiếm-đoạt và phá tiêu nền Đạo, họ đã đoạt hết, làm sao Hội-Thánh có thể tìm ra đặng trình cùng Chánh-Phủ.

Ấy vậy, Hội-Thánh chỉ còn có phương-pháp chỉ để cho nhà đương quyền của Chánh-Phủ đương thời định sao tùy ý.

Đính kèm đây sơ-lược bản kê-khai đất địa của Đạo.

Kiêm-Biên, ngày 21 tháng Chạp Bính-Thân (21-1-1957).

PHẠM CÔNG TẮC, Giáo chủ đạo Cao Đài

(Suu tam – nguon: <http://hoithanhphucquyen.org/showthread.php?8350-T%E1%BB%9C-KHAI-C%E1%BB%A6A-%C4%90HP-GI%C3%81O-CH%E1%BB%A6-%C4%90%E1%BA%A0O-CAO-%C4%90%C3%80I-V%E1%BB%80-RU%E1%BB%98NG-%C4%90%E1%BA%A4T-%C4%90%E1%BA%A0O-T%E1%BA%A0I-V%C3%99NG-TH%C3%81NH-%C4%90%E1%BB%8AA>)